

عنوان مقاله:

خشونت های قومی- مذهبی در خاورمیانه عربی از منظر بحران دولت- ملت سازی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات بنیادین و کاربردی جهان اسلام، دوره 2، شماره 3 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

خلیل الله سردارنیا - استاد گروه علوم سیاسی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

خلاصه مقاله:

خشونت های قومی و مذهبی در عصر پسا جنگ سرد به مهم ترین واقعیت تلخ در بسیاری از جوامع تبدیل شده اند. در عصر حاضر، رواج و اشاعه تعارض های هویتی سبب شده اند مباحث ژئوپلیتیکی تا حد قابل توجهی رنگ و بوی ژئوکالچری بیابند و سیاست بین الملل نیز عمدتاً ماهیت هویتی بیابد. خاورمیانه با اختصاص یک چهارم خشونت و کشمکش های قومی و مذهبی جهان به خود، در بین مناطق گوناگون جهان به کانون محوری سیاست و تعارض های هویتی مبدل شده است. این پژوهش از نوع تحقیقات تبیینی بوده و با روش علی- تحلیلی و رویکرد نظری جامعه شناختی تاریخی- سیاسی انجام شده است. پرسش تحقیق آن است که مهم ترین دلایل و عوامل جامعه شناختی و داخلی تاثیرگذار بر تشدید تروریسم و خشونت های قومی- مذهبی در خاورمیانه عربی از اواخر دهه 1990 به این سو کدامند فرضیه تحقیق به این صورت طرح می شود: با تمرکز بر رویکرد جامعه شناختی تاریخی- سیاسی، می توان گفت بحران دولت، ملت سازی و بحران هویت و مشروعیت سیاسی ناشی از آن، نقش ماهوی، ژرف و مهم در ایجاد و بسترسازی برای تروریسم و خشونت قومی- مذهبی داشته است. البته نگارنده بر این باور است که همانند هر پدیده اجتماعی دیگر، خشونت هم بایستی چند علتی نگریسته شود اما ضرورت ژرف کاوی می طلبد که موضوع با تمرکز بر یک یا دو عامل تبیین و توضیح داده شود. مهم ترین یافته این تحقیق آن است که در خاورمیانه عربی، خشونت قومی و مذهبی که اکنون بیش تر از گذشته فوران یافته است دارای عقبه تاریخی در یک سده اخیر دارد. در گستره تاریخی، دو بحران سیستمی یعنی بحران مشروعیت سیاسی و بحران هویت، بستر ساز اصلی خشونت گرای قومی - مذهبی و عدم رفتارهای دموکراتیک و بی ثباتی در منطقه بوده اند.

کلمات کلیدی:

خاورمیانه عربی، خشونت قومی- مذهبی، بحران دولت- ملت سازی، بحران هویت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1025619>

